
Projectoproep 2026 van het Fonds Ethias Impact Fund

« Groene ruimtes om de sociale cohesie en de klimaatbestendigheid van kwetsbare wijken te versterken »

Context

De meest kwetsbare bevolkingsgroepen hebben vandaag weinig toegang tot kwalitatieve groene ruimtes, terwijl deze nochtans een essentiële rol spelen in de kwaliteit van de leefomgeving, het welzijn en het samenleven.

In veel sociale wooncomplexen zijn groene ruimtes en ontmoetingsplekken schaars of onvoldoende ontwikkeld. Dit vergroot het risico op sociale isolatie en verzwakt de samenhang tussen bewoners. De 3-30-300-regel, ontwikkeld door Cecil Konijnendijk, stelt dat iedereen vanuit zijn woning minstens drie bomen moet kunnen zien, dat een wijk een boomkroonbedekking van 30% moet hebben en dat een kwalitatieve groene ruimte zich op minder dan 300 meter van de woning bevindt. Deze regel wil de gezondheid, het welzijn, de sociale cohesie en de klimaatbestendigheid van steden verbeteren¹.

Daarnaast zijn deze wijken vaak sterker blootgesteld aan klimaatrisico's, zoals hittegolven en overstromingen. De hoge bebouwingsdichtheid, het gebrek aan vegetatie en de verharding van de bodem versterken het stedelijk hitte-eilandeffect en beperken het waterabsorptievermogen, waardoor bewoners bijzonder kwetsbaar zijn voor de gevolgen van klimaatverandering².

Met deze projectoproep wil het Fonds initiatieven ondersteunen die de ontwikkeling of verbetering van groene ruimtes integreren in sociale woonprojecten. Die ruimtes moeten zowel bijdragen aan meer sociale cohesie als aan een kleinere ecologische kwetsbaarheid, op plaatsen waar kwetsbare doelgroepen wonen.

¹ <https://thedatalab.be/>

is een interactieve kaart die je kan helpen om te zien waar je staat ten opzichte van deze regel

² [Slechts 18 Belgische gemeenten voldoen aan 3-30-300-regel voor stadsnatuur: bekijk hier hoe jouw gemeente het doet | VRT NWS: nieuws](#)

Doelstellingen van de projectoproep

- De sociale cohesie tussen bewoners versterken door het creëren van gedeelde groene ruimtes
- De levenskwaliteit in en rond woningen voor kwetsbare doelgroepen verbeteren
- De toegang tot natuur bevorderen voor doelgroepen die daar vandaag weinig toegang toe hebben
- De kwetsbaarheid van sociaal kwetsbare wijken voor de gevolgen van klimaatverandering verminderen (hitte, overstromingen, ...)
- Woonprojecten ondersteunen die een sociale, collectieve, participatieve en ecologische dimensie combineren.

Doelgroepen en begunstigden

- Huishoudens in een kwetsbare sociaaleconomische situatie
- Bewoners van woningen met een sociale bestemming
- Personen met beperkte toegang tot groene ruimtes
- Bewoners van wijken die blootgesteld zijn aan klimaatrisico's

In aanmerking komende actoren

De projectoproep richt zich tot sociale actoren die betrokken zijn bij de ontwikkeling, het beheer of het ter beschikking stellen van woningen, waaronder:

- Sociale Verhuurkantoren (SVK / AIS)
- Verenigingen ter bevordering van de huisvesting (APL)
- OCMW's
- Huisvestingsmaatschappijen
- vzw's actief in de woonsector of in de inrichting van stedelijke ruimtes
- Burgercollectieven
- Coöperaties of woonoperators met een sociale doelstelling

- Coöperaties met een sociaal oogmerk of sociale ondernemingen
- Overheidsinstanties

Samenwerkingsprojecten worden aangemoedigd.

Projecten die in aanmerking komen

Onder meer de volgende projecten komen in aanmerking (niet-exhaustieve lijst):

- Het aanleggen of inrichten van gemeenschappelijke tuinen
- Het vergroenen van gevels, binnenplaatsen, daken of de omgeving van gebouwen
- Het inrichten van gemeenschappelijke groene ruimtes die ontmoetingen tussen bewoners bevorderen
- Projecten waarbij bewoners betrokken worden bij het ontwerp, het onderhoud of de animatie van de ruimtes
- Initiatieven die gekoppeld zijn aan bestaande of toekomstige woonprojecten
- Projecten die bijdragen aan de vermindering van hitte-eilanden, het beheer van regenwater of de klimaatadaptatie van wijken
- ...

Budget en financiering

- De projectoproep beschikt over een totaalbudget van **350.000 €**.
- Het maximumbedrag per organisatie bedraagt **35.000 €**. / Per organisatie kan maximaal 35.000 € worden toegekend.
- Elke projectdrager kan binnen deze oproep slechts één project indienen.
- Projecten mogen bijkomend gefinancierd worden door andere bronnen, op voorwaarde dat deze duidelijk worden vermeld.
- Indien de uitvoering van het project onderworpen is aan het verkrijgen van een administratieve vergunning, kan de jury een laureaat aanduiden onder opschortende voorwaarde, waarbij de definitieve toekenning van de financiering afhankelijk blijft van het verkrijgen van deze vergunning.

Selectiecriteria

De projecten worden beoordeeld op basis van de volgende criteria:

1. Bijdrage aan samenleven en sociale cohesie

Het voorzien van groene ruimtes is een belangrijke eerste stap, maar volstaat doorgaans niet op zich om sociale cohesie te creëren. Ervaring op het terrein toont aan dat de loutere aanwezigheid van zitbanken, groen of sportinfrastructuur niet spontaan leidt tot ontmoetingen tussen burens. Daarom wordt van projectdragers verwacht dat zij ook activiteiten organiseren, zoals sociale of sportieve initiatieven of collectief onderhoud van de groene ruimtes. Dergelijke activiteiten creëren concrete ontmoetingsmomenten en helpen duurzame banden tussen bewoners op te bouwen.

2. Directe impact voor kwetsbare doelgroepen

3. Kwaliteit en toegankelijkheid van de voorgestelde groene ruimtes, met bijzondere aandacht voor biodiversiteit. De volgende elementen zijn voorbeelden van goede praktijken (illustratief en niet-exhaustief):

- ☐ Voorkeur geven aan inheemse of neo-inheemse planten en bomen (bv. afkomstig uit Zuid-Europa), die doorgaans beter aansluiten bij de lokale fauna en flora
- ☐ Zorgen voor een diversiteit aan plantensoorten, zodat er gedurende het hele seizoen bloei aanwezig is
- ☐ Nectarplanten voorzien ter ondersteuning van bestuivers (zoals bijen, vlinders, ...)
- ☐ Nestgelegenheden creëren, bijvoorbeeld via nestkastjes, dood hout, humuslagen of steen- en bladerhopen
- ☐ Zones met spontane natuur laten ontwikkelen, als schuilplaats voor kleine fauna
- ☐ Geen gebruik maken van meststoffen of pesticiden
- ☐ Zorgen voor structuur en variatie in habitats, onder meer door:

- Afwisseling van vegetatielagen: laag (gras, gazon), middelhoog (bloemenweides, vaste planten), hoog (struiken, hagen, bosranden) en zeer hoog (bomen)
- Variatie in microklimaten: zonnige, halfschaduw- en schaduwzones
- Integratie van waterelementen (poelen, waterpunten)
- Plaatsing van compostbakken ter bevordering van recyclage van organisch materiaal en bodemverrijking
- ...

4. **Betrokkenheid van bewoners en een begeleide participatieve aanpak**

5. **Haalbaarheid en budgettaire coherentie**

6. **Duurzaamheid van het project:** hoe blijft het project op lange termijn bestaan? Wie staat in voor het onderhoud? ...

7. **Bijdrage aan de vermindering van ecologische kwetsbaarheid en de aanpassing aan klimaatrisico's.** Voorbeelden van goede praktijken (illustratief en niet-exhaustief):

- ☐ Eigen mulch gebruiken afkomstig van plantaardige resten (maaiafval, bladeren, snoeiafval) om verdamping te beperken en de bodem te verrijken
- ☐ Verharde oppervlakken ontharden en vervangen door waterdoorlatende bodems
- ☐ Wadi's en andere open systemen voor regenwaterbeheer aanleggen
- ☐ Bomen planten voor schaduw, thermische regulatie en koolstofopslag
- ☐ Hagen aanplanten als ecologische corridors en natuurlijke windschermen
- ☐ Zones met hoog gras laten groeien als schuil- en voedselplek voor talrijke soorten
- ☐ ...

8. **Voldoende aandacht voor toegankelijkheid en veiligheid van de groene ruimtes,** bijvoorbeeld: aangepaste verlichting voorzien, verhoogde moestuinbakken voor personen met beperkte mobiliteit, vermijden van giftige planten, gebruikers

informereren over bepaalde risico's (zoals teken), voldoende brede paden voor rolstoelgebruikers, enz.

Verwacht resultaat

Deze projectoproep wil de sociale cohesie versterken door toegankelijke en gedeelde groene ruimtes te creëren in de directe woonomgeving. Tegelijk moeten deze ruimtes bijdragen aan een grotere klimaatbestendigheid van kwetsbare wijken. Zo ontstaat een aangename, gezondere en inclusievere leefomgeving voor de bewoners.